

Riigieelarve eraldise kasutamise tegevus- ja tulemusaruanne

Projekt

Vana-Võromaa kultuuriomapära kasutava ettevõtluse tugitegevuste toetus 2019

Maaeluministeeriumi ja Võru Instituudi koostöölepe nr 3

Aruande esitaja: **Võru Instituut**

Tegevuste läbiviimise aeg: **01.01.2019 - 31.12.2019**

Aruande koostamise kuupäev: **17. jaanuar 2020**

Läbiviidud tegevuste kirjeldus ja tegevuste olulisemad tulemused

2019. aasta tegevusteks olid planeeritud Vana-Võromaa piirkonna omapäraga seotud arendustegevused:

1. Vana-Võromaa käsitööettevõtluse arendamine
2. Vana-Võromaa kultuuriruumi turundustegevused

Tegevustega haakub Vana-Võromaa piirkondliku toetusprogrammi Uma Programm loomise taotlus.

Uma programmi rakendamise taotlemise käik

Vana-Võromaa piirkonna jaoks siseriikliku toetusprogrammi loomise kavatsus ja taotlus on olnud päevakorral aastast 2012, mil võrokeste ümarlaual Haanjas sõlmiti vastav koostöölepe. Kavandatava programmi (Uma programmi) eesmärgiks on Vana-Võromaa kui kultuuriliselt omanäolise piirkonna majandusliku elujõulisuse hoidmine, toetades kohalike loodus- ja kultuuripärandi võimaluste kasutamist majandusliku toimekuse ja tööhõive parandamiseks.

Programmi loomise ettevalmistavat tööd on teinud Võru Instituut aastatel 2014-2018, kuid vaatamata iga-aastasele taotlusele ei ole programmile eelarvelisi vahendeid leitud ning programmiga alustamist on pidevalt edasi tõugatud.

Aastatel 2014-2015 koostati Siseministeeriumi algatusena Kagu-Eesti piirkonna arendamiseks Kagu-Eesti tegevuskava, mis kinnitati 2015. aastal valitsuse poolt ja selle dokumendi rakenduskavas oli eesmärkide hulgas tegevus 2.1.2 *kaaluda Mulgimaa ja Vana-Võromaa programmide käivitamist*. [Kagu-Eesti tegevuskava 2015-2020](#) punktis 2 on viidatud piirkonna looduse- ja kultuuripärandi paremale kasutamisele ja vastava ettevõtluse toetamisele. Maaeluministeerium on taotlenud aastateks 2018-2021 täiendavaid vahendeid Mulgimaa ja Vana-Võromaa programmide käivitamiseks. Kagu-Eesti tegevuskava seirearuandes 2018 on punkt 2 täitmise osas on sedastatud: „Vana-Võromaa Uma programm ja Mulgimaa arenguprogramm pärandkultuuriettevõtluse toetamiseks ei ole käivitunud, selle asemel on otsustatud Kagu-Eesti programmi käivitamise kasuks.“

Rahandusministeeriumi taotluse alusel on Vabariigi Valitsuse poolt eraldatud finantsvahendid Kagu-Eesti programmile perioodiks 2019-2022. Programm toetab kolme tegevussuunda: Kagu-Eesti ettevõtlust, koostöös omavalitsustega eluasemete korrastamist ning Kagu-Eesti piirkonna ühist mainekujundust. Pärandkultuurile tugineva ettevõtluse arengut toetavad need meetmed väga kaudselt.

Tegevused ja tulemused 2019:

1. Vana-Võromaa käsitööettevõtluse arendamine 2019

2019. aastal jätkati Vana-Võromaa käsitöövõrgustiku toimekava rakendamist.

Toimekava 2015-2020 tegevused toetavad piirkondliku käsitöö tootarenduse ja turustamise valdkondade arendamist, keskendudes valdkonna kuuele võtmevajadusele:

- 1.1. Tugitegevused käsitöölistele piirkonna eripära kandvate toodete arendamiseks
- 1.2. Vana-Võromaa käsitöötoodete müüki ja reklaami toetav tegevus
- 1.3. Käsitööliste omavaheline koostöö ja teadmiste edasiandmine
- 1.4. Koostöö turismivaldkonnaga
- 1.5. Loomemajandus-keskuse tegevuste käivitamise ettevalmistused
- 1.6. Vana-Võromaa käsitöötavade tutvustamine ja oskuste edasiandmine noortele.

Projektist toetatavad käsitöövõrgustiku tegevuste kulud olid koordinaatori Vilve Oja töötasu (9 kuu ulatuses) ning Tallinna Mardilaadal käimisega seotud kulud (osaliselt). Muid tegevuskulusid taotleti Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetuse meetmest, taotlejaks MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü. Taotletud majandustegevuste kuludeks 3858 eur, ühingule eraldatud toetuse maht oli 2000 eurot.

Aruandes esitame selguse huvides ülevaate võrgustiku tegevusest ning tulemustest tervikuna.

Võrgustiku toimimisest üldiselt

Käsitöövõrgustiku algatusrühm on praeguseks tegutsenud viis aastat Võru Instituudi eestvedamisel. Koostöövõrgustiku eestvedajateks on käsitööekspert Vilve Oja ning projektijuht Külli Eichenbaum. Võrgustik haarab käsitöölisi ja käsitööettevõtjaid üle Vana-Võromaa, inforingis on aasta lõpu seisuga 96 kontakti, neist 44 on aktiivselt võrgustiku ühistegevustes osalejaid. Aasta jooksul liitus võrgustikku 8 käsitöolist. 2018. aasta aprillis loodi aktiivsemate käsitööliste poolt MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü (reg nr 80549378), mille eesmärgid toetavad eelpool nimetatud strateegiliste võtmeprobleemide 1.2., 1.3. ning 1.4. lahendamist. Ühingus on 2019. aasta lõpu seisuga 21 liiget (5 juriidilist isikut ja 16 eraisikut). MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü on saanud üheks piirkondlikuks esindusorganisatsiooniks Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu üleriigilises võrgustikus. Ühing koostas 2019. aasta alguses Vana-Võromaa Käsitüü arengukava aastateks 2019-2025.

Tegevused ja tulemused:

1.1. Tugitegevused käsitöölistele piirkonna eripära kandvate toodete arendamiseks.

Omapära-toodete arendamiseks uurisid Vilve Oja ja Külli Eichenbaum Vana-Võromaa muuseumide esemekogude materjale ning pakkusid käsitöölistele ideid Vana-Võromaa meenete ja toodete loomiseks käsitööliste 10. aprilli ümarlaul: https://wi.ee/wp-content/uploads/2019/04/muuseumide_kogodest_ideid_k%C3%A4sityyle_2019.pdf

04. märts - 8. mai toimus omapäratoodete loomise konkurs teemal „Savvusann“ - suitsusaunaga seotud toodete loomine. Konkursiks ettevalmistavalt tutvustas projektijuht 13. veebruari ümarlaua-kokkusaamisel suitsusaunakombestikku, saunasõnu ning pakkus ideid toodete loomiseks, vastavad ettekanded on kõigile kättesaadavad ning kasutatavad kodulehel <https://wi.ee/et/tegemised/kasitooliste-umarlaud/>

Jätkuvalt toimus kokkusaamistel uute käsitööesemete analüüs, üksteisega kogemuste vahetus ning nõustamine. Toodete lugude ning pakendite disaini osas nõustasid käsitöölisi Vilve Oja, Külli Eichenbaum.

Tulemused: Toimus uue toote konkurss, mille tulemuseks oli 29 erinevat tööd, osales üheksa autorit. Konkursi parimad tööd on jõudnud müügile, esile on tõstetud nii käsitööd kui suitsusauna teemat, konkursi tulemused said väljundid suvistel suitsusaunapäevadel kui ka sügisel mardilaadal. Käsitöölised on loonud saadud ideede baasil uusi esemeid ning kasvanud on lugude kasutamine toodete müügil. Võromaa mustreid-kirju, Võromaa sümboolikat ja võro keelt kasutatakse toodete loomisel ning müümisel.

1.2. Vana-Võromaa käsitöötoodete müüki ja reklaami toetav tegevus

1.2.1. Vana-Võromaa e-poe Uma Puut arendamine

Vana-Võromaa käsitööd esitleb ja turundab e-pood umapuut.ee, kus on aasta lõpu seisuga 26 erineva meistri/ettevõtte tooteid esitletud. Poe kaubavaliku täiendamine ning välja vahetamine toimus kogu aasta jooksul, sellega tegeles koordinaator Vilve Oja. Kaupade tootekirjelduste koostamisel ja tootefotode tegemisel aitasid käsitöölisi koordinaator Vilve Oja ja projektijuht Külli Eichenbaum.

Poe reklaamina toimivad FB leht UmaPuut <https://www.facebook.com/umapuut/> ning infot levitatakse ka Google Business tasuta võimalusi kasutades. Nende keskkondade haldamisega tegeles aasta jooksul koordinaator Vilve Oja.

E-poe külastuste ning ostu-tellimise andmestiku analüüs viitab, et e-pood toimib jätkuvalt ennekõike reklaamikanalina, kust leitakse meistrite toodete valik ja kontaktid või siis tutvutakse Vana-Võromaa käsitöö pakkumistega. Ostude arv on aastaga pisut kasvanud. Poe kasutajatest 55 % olid asukohast Tallinn, esmakülastajate osakaal on aasta keskmisena kõigist külastajatest 80% ümber, 20% on korduvkülastajad.

Tulemus: e-poes on kaubavalik täienenud ja osaliselt vahetunud, reklaami ning postitustega on poe tuntus ning külastajaskond laienenud, leitud on uusi kliente.

1.2.2. Vana-Võromaa käsitöö esinduse osales olulisematel käsitöölaatadel ja sündmustel Vana-Võromaal ning kaugemal:

12.- 13. juuli Kihnu merepäevadel

20.-21. juuli Tartu Hansapäevadel

2.-4. august Mooste mõisas suitsusaunasümfoonia päevaprogrammi ajal saunatoodete müügil

3. augustil Seto Kuningriigis Küllätüvä külas

10. augustil Pühajõe käsitöölaadal Võrumaal, Varese teeristis

18. augustil Ökofestivali laadal Karilatsi külas

28. oktoobril Lindora laadal

7.-10. november XXII Mardilaat Tallinnas Saku Suurhallis

Kõigil neljal päeval oli Vana-Võromaa käsitöö esindus Mardilaadal hästi välja paistmas. 2019. aasta teemaks oli „Savvusann“ teemakohase kaubavaliku ning boksi kujundusega. Neljal päeval osales kokku 6 käsitöölisi/ettevõtjat, tooteid oli väljas 12-lt käsitööliselt. Maaeluministeriumi toetusest tasuti laada kohatasu ning väike osas transpordikuludest.

Lisaks eelpool nimetatule käidi veel 15. detsembril ERM jõululaadal ning korraldati jõulueelne käsitöö müük 9.-20. detsembril Võru Instituudis (Tartu tn 48, Võru).

Kõikidele laatadele ning üritustele väljaminekut koordineeris Vilve Oja, müügiga/esindamisega

tegelesid käsitöölised ning ka võrgustiku koordinaatorid.

Tulemus: Vana-Võromaa käsitöö oli esinduslaadadel selgelt välja paistmas ning Vana-Võromaa käsitöö kui kaubamärk on reklaamitud. Käsitöölised panustavad ühistegevusse. Vana-Võromaa käsitöö oli silmapaistvalt esindatud Eesti käsitöö aasta tippündmusel Mardilaadal.

1.3. Käsitöölise omavaheline koostöö ja teadmiste edasiandmine

Käsitöövõrgustiku tegevuste ja plaanide arutelud toimusid regulaarselt kord kuus (va suvekuud). 2019. a kokkusaamised toimusid 16. jaanuar, 13. veebruar, 13. märts, 10. aprill, 8. mai, 17. sept, 7. okt, 14. nov ja 5. detsembril. Kokkusaamistega seotud info, aruteluteemad, koolituste kavad ja materjalid on avaldatud Võru Instituudi kodulehel Vana-Võromaa käsitöö alamlehel.

Infovahetus toimib jooksvalt FB lehtede kaudu. Kogu võrgustikule avatud FB grupp 177 liikmega on nimega Vana-Võromaa käsitöö <https://www.facebook.com/groups/349220601868327/>, lisaks on loodud MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü FB leht <https://www.facebook.com/vanavoromaahandycraft/>

Võrgustiku meistrite/ettevõtjate töökodade külastusi toimus aasta jooksul kaks: 3. mail käidi Karille Bergmanni käsitöötaires Urvastes ning 19. oktoobril külastati Kaabsoo OÜ uusi töö- ning müügiruume Sõmerpalus.

Piirkonna käsitööd ja meistrite loomingut tutvustas Vilve Oja 23. märtsil Otepääl rahvamajas käsitööpäeval ja 25. oktoobril õpitoas Võromaa Kutsehariduskeskuses.

Seoses oktoobrikuise ettevõtmisega „Käsitöökojad üle maa“ korraldas MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü 12. oktoobril minilaada „Käsitöösahvlite tuulutamine“ („*Luhtitami käsitüüsuhvlit*“), kus käsitöölised said vahetada või müügiks pakkuda seismajäänud materjale, kasutuseta käsitöövahendeid ning poolelijäänud käsitööesemeid.

29. oktoobril toimus mentorkoolitus Võru Instituudi ruumides, teemaks „Etsy pood kui käsitöömüügi platvorm“, lektoriks Barbara Lehtna ERKL-i mentorprogrammist.

Käsitööoskuste ja teadmiste edasiandmise eesmärgil on koostamisel praktiline mustirraamat Urvaste kihelkonna vöödest. Raamat jätkab sarja „Kirä Võromaalt“ ja kavas on edaspidi anda välja vöökirjade mustrite raamatud kõikide Vana-Võromaa kihelkondade kohta. Käesoleval aastal koguti Urvaste kihelkonna vööde mustrid, digitaliseeriti need, hangiti vööde läbikudumiseks lõngad, leiti vabatahtlikud kudujad ning alustati käsikirja koostamist. Raamatu koostajad on Karille Bergmann, Vilve Oja, Külli Eichenbaum.

MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü on üks piirkondlikke esindusorganisatsioone Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu üleriigilises võrgustikus.

Tegevusi võtsid eest ning juhtisid koordinaator Vilve Oja ja projektijuht Külli Eichenbaum.

Tulemus: käsitöölise omavaheline koostöö on tugevamaks muutunud – ühistegevused on läbiarutatud ja planeeritud, toimib infovahetus ja tegevuste reklaam, toimub oskuste täiendamine ja müügikoostöö. Aasta jooksul toimus 8 ümarlaua-kokkusaamist. Aktiivsem osa võrgustikust tihendas omavahelist koostööd ja Vana-Võromaa Käsitüü mittetulundusühingusse lisandus uusi liikmeid.

1.4. Käsitöö tihedam lõimimine turismivaldkonnaga.

Jätkati Vana-Võromaa kaubamärgi all oleva käsitöö vahendamist suvisel turismihooajal piirkonna turismisõlmpunktides: Rõuge turismiinfo majas ja Vahtseliina linnuse käsitöömajas.

Koostöö Vana-Võromaa kultuuriruumi turundamise tegevustega: Vana-Võromaa käsitöö teema on esile toodud Vana-Võromaad tutvustavas trükises, Uma ja Hää trükises ning giidide koolitusprogrammis: 24. oktoobril pidas Vilve Oja Võru Instituudis loengu Vana-Võromaa käsitööst

ning rahvarõivastest Võrumaa giidide koolituse raames (esinemine salvestati videoloenguna).

Uute toodete konkurss andis uusi ja põnevaid suitsusauna-teemalisi tooteid ning meeneid, mis on juba jõudnud piirkonna külalisteni ning jõuavad ka messide kaudu kaugemalegi.

Kohalikud käsitöötooted on e-poe Uma Puut kaudu kättesaadavad, poodi soovitatakse külalistele meie käsitööga tutvumiseks.

Tulemus: käsitöölised on kaasatud Vana-Võromaa kultuuriruumi turundusse, nad on saanud oma tooteid laiemalt müüa; tootekonkursi kaudu loodi uusi kohalikku eripära kandvaid kaupu ja meeneid. Käsitöö teema on esindatud Vana-Võromaa kultuuriruumi turunduses.

1.5. Loomemajandus-keskuse käsitöötegevuste käivitamise ettevalmistused.

Loomemaja avamiseks Võru kesklinnas otsib Võru linn lisavahendeid rahvusvahelistest koostööprojektidest. Hoone, mida kohandatakse loomemajaks, asub Võru Kesklinna Kooli hoovil (aadress Vabaduse 12). Linnavalitsuse esindajatega on loomemaja tulevikku ning toimimispõhimõtteid arutatud, kuid päris sobivat ja oodatavat tulemust uus lahendus ei paku. Loometegevuse ruumide juurde esindus- ja müügiruumide väljaehitamine on küsitav, sest kohandamisele minev hoone asub kõrvalises kohas, kuhu ligipääs ostjate ning turistide jaoks on keeruline. Loomemaja töökodade osa võiks valmis saada kõige varem aastal 2021, valmimine sõltub rahastusvõimalustest.

Tulemus: avalikkusele suunatud käsitöötegevusi arendatakse vastavalt ruumide võimalustele. Võrgustiku ettevõtmisteks ja nõupidamisteks kasutatakse ajutise lahendusena Võru Instituudi saali. Esindusruumide probleem vajab jätkuvalt lahendamist.

1.6. Lisandunud töösuund: vajadus piirkonna eripära ja siinset käsitööoskust edasi anda noortele.

2019. aasta veebruaris analüüsisid koordinaator Vilve Oja ja projektijuht Külli Eichenbaum põhikooli õppekava võimalusi käsitöö tundide raames õpetada kohalikke tavasid, traditsiooni, mustreid, kodukihelkonna rahvarõivaid, praktilisi töövõtteid ning kohalikus võtmes esemete valmistamist.

28.02. toimus metoodikapäev kooliõpetajatele ja –juhtidele Orava Koolis teemal „Kuidas lõimida Võromaa väärtusi nii oma aines kui kooli õppekavas“.

Kahes töötoas tutvustasid Vilve Oja ning Külli Eichenbaum ideid, kuidas ja mida võiks õpetada lastele käsitöötunnis, ettekanne „Võromaa mustrid ja kirjad käsitöötunnis“. Vestlustes selgusid ka probleemid, mis takistavad pärimuslike teadmiste-oskuste õpet.

Märtsis ja aprillis koguti kokku üle Vana-Võromaa käsitööõpetajate andmebaas kontaktidega, koostati koostööpakkumise kiri ja saadeti see käsitööõpetajatele. Õpetajatepoolne huvi oli väga madal. Sügisel, õppeaasta alguses kordasime koostööpakkumist, sh võimalust näidistunni läbiviimiseks meie poolt, kuid ka sellise võimaluse kohta ei ilmnenud õpetajatepoolset huvi.

Tulemus: Oodatavat tulemust ei õnnestunud saavutada, pärimuspõhist käsitööõpetust pole üheski Vana-Võromaa koolis rakendunud õpetajate vähese huvi tõttu.

2. Vana-Võromaa kultuuriruumi turundustegevused 2019

2019. aastal jätkas Võru Instituut koostöös partneritega (Võru ja Põlva mk turismikoordinaatorid, piirkonna muuseumid, Võrumaa Arenduskeskus) tööd Vana-Võromaa kultuuriruumi ja kultuuripärandi turundustegevuste elluviimisel.

2019. aastaks olid kavandatud tegevused:

- 2.1. Vana-Võromaa kultuuripiirkonna viimine turismiveebi puhkaestis.ee leheküljele;
- 2.2. Kultuurielamuste ja -sündmuste aastaringi kalendri 2019 sündmuste turundamine eri kanalite kaudu, 2020. aasta sündmuste kalendri kavandamine;
- 2.3. Vana-Võromaa kultuuriruumi ja -pärandit tutvustavate koolituste korraldamine;
- 2.4. Kultuuripärandit esitlevate fotode pildipanga täiendamine esinduspiltidega;
- 2.5. Vana-Võromaa kultuuripärandi tutvustamiseks pressireiside korraldamine, turismitrükiste sisuline nõustamine ja tekstide koostamine, piltide valik ja lepped;
- 2.6. Vana-Võromaa esinduslikult lisatruki tegemine;
- 2.7. Töö Vana-Võromaa toidupiirkonna korraldusmeeskonnas, osalemine Uma Meki turundustegevustes, suitsusaunakombestiku turundustegevustes.

Osade tegevuste kulused kanti koostööprojektidest:

„Vana-Võromaa turundustegevused 2018-2019“, partnerid Võru Instituut, Võrumaa Arenguagentuur, Võro Selts VKKF, rahastaja Võrumaa Partnerluskoogu;

„Vana-Võromaa kultuuripärandi tutvustamine sõnas ja pildis“, põhitäitja Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus, partner Võru Instituut, rahastaja Rahvakultuuri Keskus Vana-Võromaa pärimuskultuuri toetamise meetmest

Antud projekti raames tasuti projektijuhi töötasukulused (osaliselt) ning turunduskulused (osaliselt) vastavalt taotluse eelarves toodud kululiikidele ja tegevustele.

Ülevaate toimunud turundustegevustest ja tulemustest anname terviklikult.

2.1. Vana-Võromaa piirkonna esitlemiseks puhkaestis.ee lehel on olemas on EAS-i poolne kinnitus, et materjalid vastavad nõuetele. Esindustekst kooskõlastati Vana-Võromaa omavalitsustega.

Avaldamiseks on vajalik kõik piirkonnast valitud objektid andmebaasis siduda Vana-Võromaa sihtkohaga, kuid see töö on erinevatel põhjustel siiani lõpetamata Põlva maakonna osas.

Niipea kui muudatused andmebaasis saavad tehtud, saab sihtkoha avada, mille kohta on pakutud tähtajaks 2020. aasta jaanuari kuu lõpp.

Tulemus: Vana-Võromaa piirkond pole veel avalikkusele nähtav puhkaestis.ee lehel, kuid kõik ettevalmistused on tehtud.

2.2. Kultuurielamuste-sündmuste aastaringi kalendri 2019 sündmuste turundamine eri kanalite kaudu, 2020. aasta sündmuste kalendri kavandamine.

Vana-Võromaa kultuuripärandit esitlevaid sündmusi turundati paberkanalitel:

piirkonna turismitrükises Võrumaa Uma ja Hää 2018/2019,

Sündmuste kalender 2019 Võrumaa Põlvamaa Setomaa;

veebikanalites: Eesti kultuurikalendrid, visitvoru.ee ja visitpolva.ee, piirkonna promokampaaniad sotsiaalmeedias. Projektijuht koostöös partneritega korraldas sündmuste info kajastamise viidatud kanalites.

Jätkus 2018 sügisel alustatud Vana-Võromaa muuseumite elamusõppe programmi turundamine: toimus kaks reklaamikampaaniat sihtrühmadele (veeb, Õpetajate Leht, uudiskiri) veebruaris ja august-september. Koostati 2019/20 õppeaasta programmi ning pidev programmi turundustöö käib augustis ilmuma hakanud Vana-Võromaa muuseumite uudiskirja abiga.

Novembris-detsembris koostas projektijuht koostöös sündmuste korraldajatega kalenderplaani 2020. a põhisündmustega.

Tulemus: Vana-Võromaa sündmuste info on jõudnud eri reklaamikanalid mööda sihtgruppideni, see

on toonud uusi külastajaid piirkonda.

2.3. Vana-Võromaa kultuuriruumi ja -pärandit tutvustavate koolituste korraldamine (seotud koostööprojektidega „Vana-Võromaa turundustegevused“ ning „Vana-Võromaa sõnas ja pildis“).

Koolitused on suunatud kohalikele ettevõtjatele, giididele, turistide otseteenindajatele. Esimene koolitus toimus 30. aprillil, teemaks suitsusaunakombestiku põhjalikum tundmaõppimine koos saunapraktikaga. Sügisel toimus koolituste sari (võro keel, Teppo lõõtspill, kohalik toit, suitsusaunakombestik, käsitöö ning rahvarõivad, Võru linna ajalugu ning Võru linna legendaarsed isikud). Loengud salvestati ja loodi videoloengute sari, mida saab edaspidi koolitamistel (e-õpe) kasutada.

Tulemus: Osa Vana-Võromaa turismivaldkonnas tegutsejaid on juurde saanud põhjalikke teadmisi võro kultuuriruumi eripära kohta ja kasutavad teadmisi oma turismiteenus(t)e arendamisel.

2.4. Pildipanga täiendamine. Projektijuht hankis erinevatelt fotograafidelt pärandit esitlevaid hea kvaliteediga fotosid trükiste jaoks ning sündmuste veebiturunduseks. Fotosessioone korraldada ei saanud, sest täiendavaid rahastusvõimalusi ei õnnestunud selleks tööks saada.

Tulemus: pildipank täienes blogijatelt saadud piltidega muusuemitest (60 fotot), toidupiirkonna sündmustel tehtud fotodega (180 fotot erinevatelt autoritelt), suitsusaunapäevadel tehtud piltidega (12 fotot) ning suitsusaunanäituse jaoks tehtud fotode valikuga (42 fotot).

2.5. Vana-Võromaa kultuuripärandi tutvustamiseks pressireiside korraldamine, sisuturundustekstide koostamine, piltide valik ja lepped (seotud koostööprojektiga Vana-Võromaa turundustegevused).

Koostööprojekti raames toimus 2019. aastal neli pressireisi Vana-Võromaa piirkonda (Blogija Kristi Vikman, ameerika ajakirjanikud ning Läti ajakirjanikud kahel korral). Lisaks toimus mitu meediakanalite külastust piirkonda seoses Vana-Võromaa toidupiirkonna tutvustamisega. Kajastused piirkonnast ilmusid artiklitena, blogides, telesaadetes.

Vana-Võromaa eripärasid avavate artiklite nõustamine, tekstide koostamine, reklaamide koostamine, pildimaterjali otsimine ja autoritega suhtlemine:

Ajakiri Puhkus Eestis, suvi 2019 lk 136

Ajakiri Suund (Lux Express busside pardajakiri), suvi 2019, tagakaane sisekülj

Vana-Võromaa muuseumide lugusid tutvustava artiklisarja viimane artikkel ilmus 2019. aasta jaanuarinumbris (Kreutzwaldi muuseumist).

Ajakirja Imeline Ajalugu 2019.a numbrites 1-5 ilmusid Vana-Võromaa aja- ja kultuurilugu kajastavad artiklid võro keelest, Võru maakonna moodustamisest ja Võru linna asutamisest, Kreutzwaldi tegevusest, Mõniste muuseumipoe ajaloost ning koolihariduse ajaloost Karilatsi muuseumi püsiväljapaneku põhjal.

Ilmus Võru maakonna turismiajakiri Uma ja hää 2019/20. Projektijuht nõustas sisu, kujundust ja leidis sobivad fotod.

Tulemus: on toimusid kolm välismeedia ning 4 Eesti meedia esindajate pressireisi Vana-Võromaa sündmuste/paikade kajastamiseks; turismitrükistes ning ajakirjades on ilmunud Vana-Võromaa kultuurieripärasid esiletoovad artiklid, reklaamid ning ülevaated.

2.6. Esindustriikise *Vana-Võromaa tiijuht* lisatruki tegemine

Tehti trükiste: https://wi.ee/wp-content/uploads/2018/07/vana_voroomaa_EST_V6RU_vaade.pdf

https://wi.ee/wp-content/uploads/2018/07/vana_voroomaa_ENG_FIN_vaade.pdf

https://wi.ee/wp-content/uploads/2018/07/vana_vorumaa_LAT_RUS_vaade.pdf

lisatiraažid, nendest soome-inglise ning läti-vene keelsete voldikute lisatiraaži (mõlemat 5000 ex) trükikulud kaeti käesoleva projekti vahenditest.

Tulemus: Vana-Võromaad tutvustavaid võõrkeelseid voldikuid saab levitada messidel ning turismiobjektide juures piirkonna tutvustamiseks.

2.7. Töö Vana-Võromaa toidupiirkonna korraldusmeeskonnas, osalemine Uma Meki turundustegevustes ning suitsusaunakombestiku turundustegevustes.

Vana-Võromaa kultuuripärandi tervikturundamise eesmärgil osales projektijuht oma tööpanusega lisaks käsitöövõrgustiku arendusele veel ka suitsusaunatavadega seotud toodete/teenuste turundamisel ning kohaliku toiduvõrgustiku meeskonnas.

2019. aastal olid piirkonna kultuuripärandi turundamisel peamisteks mainesündmusteks suvised suitsusaunasümfoonia päevad (2.-4. augustil Mooste mõisas) ning aasta läbi toimunud kohaliku toiduga seotud ettevõtmised, vt toidupiirkond puhkaeestis.ee: <https://www.puhkaeestis.ee/et/puhkaeestis/vana-vorumaa-unustamatud-maitsed>

Projektijuht nõustas väiketootjategruppi, kes taotlevad Vana-Võromaa sõirale EU geograafilist tähist. Töö vastava taotluse täiendamisel ja läbirääkimiste korraldamisel oli ajamahukas. Projektijuht oli piirkonna poolne partner koostööprojektis ERM-ga: üheskoos uuriti toidupärimust, korraldati Vana-Võromaa toidu päev ERM-is ning osaleti Vana-Võromaa söögiraamatu võro-inglisekeelse väljaande toimetamisel.

Tulemus: erinevate võrgustike ja meeskondade koostöös on Vana-Võromaa kultuurilised eripärad sündmuste ja tegevuste kaudu hästi nähtavad nii Eestis kui ka lähivälismaal, piirkond eristub teistest omapäraste teenuste/toodete poolest. Loota on uute külastajate arvu kasvu ja ka korduvkülastuste lisandumist.

Turundustegevuste oodatavad tulemused tervikuna:

Võromaa kultuuripärandi turundustegevused toovad Vana-Võromaa eripärase piirkonnana esile, kasvab piirkonna külastatavus, sh kultuurihuviliste külastajate hulk. Võromaa tuntumaid eripärasid (võro keel, suitsusaun, lõõtsatava, Uma Mekk, Uma Pido) tõstetakse järjepidevalt esile. Regulaarne turundustegevus suurendab muuseumide külastatavust ja toetab piirkonna omapära-ettevõtlusega tegelevaid väikeettevõtteid. Kultuuripärandi turundustegevus toetab ka Vana-Võromaa positiivset kuvandit väärtusliku ning huvitava elukeskkonnana.

Finantsaruanne on eraldi kahe failina lisatud käesolevale sisuaruandele.

/digitaalselt allkirjastatud/

Rainer Kuuba

Võru Instituudi direktor

Aruande koostas:

Küllli Eichenbaum

projektijuht

Tel 56611924